

අවසාන වාර පරීක්ෂණය - 2018 ජූලි
අධ්‍යයන පොදු සහතික පත්‍ර (උසස් පෙළ) විභාගය, 2019 අගෝස්තු

රසායන විද්‍යාව I
Chemistry I

12 ශ්‍රේණිය

පැය දෙකයි
Two hour

සැලකිය යුතුයි :

- * මෙම ප්‍රශ්න පත්‍රය පිටු 08 කින් යුක්ත වේ.
- * සියලු ම ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සපයන්න.
- * උත්තර පත්‍රයේ නියමිත ස්ථානයේ ඔබේ නම ලියන්න.
- * උත්තර පත්‍රයේ පිටුපස දී ඇති අනෙක් උපදෙස් ද සැලකිලිමත් ව කියවන්න.
- * 1 සිට 50 කෙක් වූ එක් එක් ප්‍රශ්නය සඳහා (1), (2), (3), (4), (5) යන පිළිතුරුවලින් නිවැරදි හෝ ඉහාමත් ගැළපෙන පිළිතුර තෝරාගෙන, එය උත්තර පත්‍රයේ දැක්වෙන උපදෙස් පරිදි කතිරයක් (X) යොදා දක්වන්න.

ගණක යන්ත්‍ර භාවිතයට ඉඩ දෙනු නො ලැබේ.

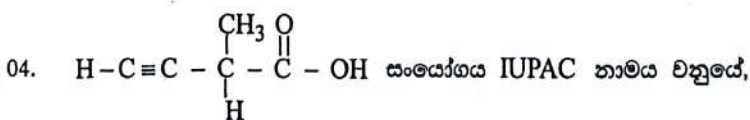
සාර්වත්‍ර වායු නියතය, $R = 8.314 \text{ JK}^{-1} \text{ mol}^{-1}$

ඇවගාඩරෝ නියතය, $N_A = 6.022 \times 10^{23} \text{ mol}^{-1}$

ප්ලාන්ක් නියතය, $h = 6.626 \times 10^{-34} \text{ Js}$

ආලෝකයේ ප්‍රවේගය, $C = 3 \times 10^8 \text{ ms}^{-1}$

01. ක්වොන්ටම් අංක $n = 3$ හා $\ell = 2$ වන අවම විශුභම ඉලෙක්ට්‍රෝන සංඛ්‍යාවක් සහිත ප්‍රභේදය වනුයේ,
(1) Cr^{3+} (2) Na (3) Cu^{2+} (4) Ce^{2+} (5) Al
02. ෆෙරොක්සිඩයිසල්ෆයිඩ් ($\text{H}_2\text{S}_2\text{O}_8$) අම්ලයේ හි S වල ඔක්සිකරණ අංකය වනුයේ,
(1) +8   (2) +7   (3) +6   (4) +5   (5) +4
03. ජලීය KI_3 ද්‍රාවණයක පැවතිය හැකි ද්විතීයික අන්තර්ක්‍රියා වනුයේ,
A - අයන - ද්විධ්‍රැව අන්තර්ක්‍රියා
B - H බන්ධන
C - ස්ථීර ද්විධ්‍රැව - ස්ථීර ද්විධ්‍රැව අන්තර්ක්‍රියා
D - ලන්ඩන් අපකිරණ බල
E - අයන - ප්‍රේරිත ද්විධ්‍රැව අන්තර්ක්‍රියා
(1) A, B, C හා D   (2) A, B, C හා E   (3) A, B හා C
(4) B, C, D හා E   (5) ඉහත සියල්ලම.

- (1) 3-methyl-1-yne-4-oic acid
- (2) 2-methylbut-3-ynoic acid
- (3) 3-methylbut-1-yneic acid
- (4) 2-methylbut-3-yneic acid
- (5) 2-methyl-3-yne-carboxylic acid

රසායන විද්‍යාව I

05. එක්තරා සජල මැග්නීසියම් සල්ෆේට් සංයෝගයක සූත්‍රය $MgSO_4 \cdot n H_2O$ වේ. මෙයින් 7.38 g ක් ජලයේ දියකර ද්‍රවණ 1 dm³ ක් සාදා ඇත. එම ද්‍රවණයේ සාන්ද්‍රණය 0.03 mol dm⁻³ නම් n හි අගය වනුයේ, (H = 1, O = 16, Mg = 24, S = 32)
 (1) 10 (2) 8 (3) 7 (4) 6 (5) 5
06. අවුර්ධා මූලධර්මයට අනුව අවසාන ඉලෙක්ට්‍රෝනය 3, 2, 0, + $\frac{1}{2}$ යන ක්වොන්ටම් අංක කුලකය සහිත කාක්ෂිකයකට පිරිය හැකි මූලද්‍රව්‍ය පරමාණුව වනුයේ,
 (1) Cd (2) Pd (3) Co (4) Ga (5) Ge
07. පහත සඳහන් කුමන අණුවේ / අයනයේ අඩංගු සියළු පරමාණු එකම තලයක නොපිහිටයි ද?
 (1) BCl₃ (2) XeF₄ (3) ICl₃ (4) HClO₃ (5) HOC - CHO
08. HF, HCl, HBr සහ HI යන සංයෝගයන්හි කාපාංකවල වැඩිවීමේ නිවැරදි පිළිවෙල වනුයේ,
 (1) HCl < HBr < HI < HF (2) HF < HCl < HBr < HI
 (3) HCl < HBr < HF < HI (4) HI < HBr < HCl < HF
 (5) HCl < HF < HBr < HI
09. Q නැමති වායුවකින් 1 dm³ ක් ස : උ : පී : හිදී 1.25 g ක ස්කන්ධයක් දරයි. එම දත්තයට අනුව Q වායුව පහත ඒවා අතුරින් කුමක් විය හැකිද?
 (1) N₂ (2) NO₂ (3) CO₂ (4) O₂ (5) NO
10. A ලවණයේ ඝනකයට තනුක අම්ලයක් එකතු කළ විට රතු පැහැයට හුරු වායුවක් පිට වූ අතර එම ලවණය පහත සිළු පරීක්ෂාවේ දී ද රතව හුරු වර්ණයක් ලබාදුනි. A විය හැක්කේ,
 (1) LiNO₂ (2) LiBr (3) Ca(NO₃)₂
 (4) Sr(NO₃)₂ (5) CaBr₂
11. එක්තරා පාෂාණයක ස්කන්ධය අනුව 1.34% ක් Ag₂S අඩංගු වේ. සංශුද්ධ Ag ලෝහය 1 g ක් ලබා ගැනීමට එම පාෂාණයෙන් කොපමණ ස්කන්ධයක් අදාළ නිස්සාරණ ක්‍රියාවලියට ලක්කළ යුතුද?
 (1) 74.5 g (2) 85.7 g (3) 107.9 g (4) 134.0 g (5) 216 g
12. KMnO₄ යම් ස්කන්ධයක් ජලයේ දියකර එයට තනුක H₂SO₄ අම්ලය ස්වල්පයක් එකතු කර, H₂S වායුව වැඩිපුර බුබුලනය කරන ලදී. එවිට S, 0.8 g ක් අවක්ෂේප විය. KMnO₄ ද්‍රවණය සාදා ගැනීමට කිරාගත් KMnO₄ ස්කන්ධය වනුයේ, (O = 16, S = 32, K = 39, Mn = 55)
 (1) 0.158 g (2) 0.988 g (3) 1.58 g (4) 3.16 g (5) 9.88 g
13. pentaamminechloridocobalt (III) nitrate හි නිවැරදි රසායනික සූත්‍රය වනුයේ,
 (1) [Co(NH₃)₅Cl]NO₃ (2) [Co(NH₃)₅Cl](NO₃)₂
 (3) CoCl (NH₃)₅ NO₃ (4) [CoCl (NH₃)₅] (NO₃)₂
 (5) Co(NH₃)₅Cl (NO₃)
14. BaCl₂ 0.50 mol ක් ද්‍රාවණයක් Na₃PO₄ 0.20 mol සමග මිශ්‍ර කළ විට සෑදිය හැකි උපරිම Ba₃(PO₄)₂ මවුල සංඛ්‍යාව වන්නේ,
 (1) 0.15 (2) 0.2 (3) 0.5 (4) 0.7 (5) 0.1
15. CaC₂ 10 g ක් ජලය සමග සම්පූර්ණයෙන්ම ප්‍රතික්‍රියා කළ විට කොපමණ C₂H₂ අණු සංඛ්‍යාවක් සෑදේද?
 (1) 9.4 × 10²³ (2) 94 × 10²⁰ (3) 9.4 × 10²²
 (4) 18.8 × 10²² (5) 9.4 × 10¹⁸

16. පහත දී ඇති සංයෝග වලින් IUPAC නාමය නිවැරදිව දක්වා නොමැති සංයෝගය කුමක්ද?

සංයෝගය	IUPAC නාමය
(1) $RbHCO_3$	Rubidium hydrogen carbonate
(2) KH_2PO_4	Potassium hydrogen phosphate
(3) N_2O_4	Dinitrogen tetroxide
(4) BaO_2	Barium peroxide
(5) $NaClO$	Sodium hypochlorite

17. දී ඇති වගන්තිවලින් සත්‍ය වගන්තිය වන්නේ,

- (1) ඇනායනක අරය විශාලවත් ම ධ්‍රැවණශීලතාව වැඩිවේ.
- (2) Na_2O හි අයනික ලක්ෂණ MgO වලට වඩා අඩුය.
- (3) K^+ හි ධ්‍රැවිකාරක බලය Ca^{2+} වලට වඩා වැඩිය.
- (4) $NaCl$ වලට වඩා $AlCl_3$ හි අයනික ලක්ෂණ වැඩිය.
- (5) කැටායනක අරය සහ ආරෝපණය විශාලවත් ම ධ්‍රැවිකාරක බලය අඩුවේ.

18. සෝඩියම් වාෂ්ප ලාම්පුවකින් විමෝචනය වන කහ ආලෝකයේ තරංග ආයාමය 580 nm වේ. එම කහ ආලෝකයේ සංඛ්‍යාතය සහ පෝටෝනායක ශක්තිය වන්නේ,

- (1) $5.17 \times 10^{14} S^{-1}$ සහ $34.2 \times 10^{-17} kJ$
- (2) $5.17 \times 10^8 S^{-1}$ සහ $3.62 \times 10^{-19} J$
- (3) $6.6 \times 10^{15} S^{-1}$ සහ $31.2 \times 10^{-19} J$
- (4) $5.17 \times 10^{14} S^{-1}$ සහ $34.2 \times 10^{-23} kJ$
- (5) $6.17 \times 10^8 S^{-1}$ සහ $34.2 \times 10^{-17} kJ$

19. NH_4Cl හමුවේදී NH_4OH මගින් අවක්ෂේප වන වැඩිපුර $NaOH$ කුළු එම අවක්ෂේපය දියවන කැටායනය කුමක්ද?

- (1) Cu^{2+} (2) Cr^{3+} (3) Fe^{3+} (4) Ni^{2+} (5) Zn^{2+}

20. N, O, F, Cl යන මූලද්‍රව්‍යයන්ගේ ඉලෙක්ට්‍රෝනකරණ එන්තැල්පිය වැඩිවන පිළිවෙල වන්නේ,

- (1) $Cl < F < O < N$ (2) $F < Cl < O < N$ (3) $N < O < Cl < F$
 (4) $Cl < F < N < O$ (5) $N < F < O < Cl$

21. පහත ප්‍රකාශවලින් සත්‍ය නොවන ප්‍රකාශය වන්නේ,

- (1) ක්ෂාරීය පාංශු ලෝහවල ඔක්සලේට් සමහරක් ජලයේ ද්‍රාව්‍ය වේ.
- (2) ක්ෂාරීය පාංශු ලෝහවල පරමාණුක ක්‍රමාංකය වැඩිවන විට සල්ෆේට්වල ජල ද්‍රාව්‍යතාව අඩුවේ.
- (3) ක්ෂාරීය පාංශු ලෝහවල පොස්පේට් සියල්ල ජලයේ අද්‍රාව්‍ය වේ.
- (4) ක්ෂාරීය පාංශු ලෝහවල කාබනේට් සියල්ලටම කාප වියෝජනය විය හැකිය.
- (5) ක්ෂාරීය පාංශු ලෝහවල බයිකාබනේට් සියල්ලම සුදු සහ වශයෙන් පවතී.

22. ආම්ලික ප්‍රභලතාව වැඩිවීම නිවැරදිව දක්වා ඇත්තේ පහත සඳහන් කුමන කාණ්ඩයේද?

- (1) $SO_2 < SO_3 < P_2O_3 < Cl_2O_5$ (2) $SO_2 < Cl_2O_5 < P_2O_5 < SO_3$
 (3) $SO_2 < P_2O_3 < SO_3 < Cl_2O_7$ (4) $Cl_2O_5 < SO_2 < SO_3 < Cl_2O_7$
 (5) $P_2O_3 < SO_2 < Cl_2O_5 < Cl_2O_7$

23. 1 mol dm^{-3} KOH ද්‍රාවණ 100 cm^3 කට 1 mol dm^{-3} HNO_3 ද්‍රාවණයකින් 100 cm^3 ක් හොඳින් කාප පරිවරණය කරන බඳුනක මිශ්‍ර කරන ලදී. ද්‍රාවණයේ ඝනත්වය හා විශිෂ්ට කාප ධාරිතාව ජලයට සමාන යයි උපකල්පනය කළ විට සිදුවන උෂ්ණත්ව විපර්යාසය වන්නේ කුමක්ද?

සම්මත උදාසීනීකරණ එන්තැල්පිය $= -57 \text{ kJ mol}^{-1}$ වේ.

- (1) $4.2 \text{ }^\circ\text{C}$ (2) $3.0 \text{ }^\circ\text{C}$ (3) $6.8 \text{ }^\circ\text{C}$ (4) $8.2 \text{ }^\circ\text{C}$ (5) $5.6 \text{ }^\circ\text{C}$

24. පහත සඳහන් සංයෝග 10 g ක් වැඩිපුර D_2O සමග ප්‍රතික්‍රියාවෙන් වැඩිම ඩයට්‍රිජියම් (D_2) වායු ස්කන්ධයක් ලබාදෙන්නේ කුමකින්ද? ($D = 2, Li = 7, Na = 23, Mg = 24, K = 39, Ca = 40$)
 (1) NaD (2) MgD_2 (3) CaD_2 (4) LiD (5) KD
25. $A + 2B \longrightarrow 3C$ යන ප්‍රතික්‍රියාවේ සම්මත එන්තැල්පි විපර්යාසය $+x \text{ kJ mol}^{-1}$ හා සම්මත එන්ට්‍රොපි විපර්යාසය $+y \text{ J mol}^{-1} \text{ K}^{-1}$ වේ. එම ප්‍රතික්‍රියාව සම්බන්ධයෙන් වඩාත් නිවැරදි වගන්තිය වන්නේ,
 (1) ඉහළ උෂ්ණත්ව වලදී ස්වයංසිද්ධ විය හැක.
 (2) කිසිදු උෂ්ණත්වයකදී ස්වයංසිද්ධ විය නොහැක.
 (3) සියලු උෂ්ණත්ව වලදී ස්වයංසිද්ධ වේ.
 (4) පහළ උෂ්ණත්ව වලදී ස්වයංසිද්ධ විය හැක.
 (5) භෞතික අවස්ථාවේ දී නැති බැවින් අනාවැකියක් පළ කළ නොහැක.
26. නියුක්ලියෝෆයිල පමණක් අඩංගු වන කාණ්ඩය වන්නේ,
 (1) NH_3, H_2O, BF_3, I^- (2) $NO, NH_3, CN^-, AlCl_3$
 (3) $H_2O, CN^-, NH_2^+, NH_3, Br^-$ (4) $AlCl_3, NO_2^+, NH_3, CO$
 (5) NH_3, Br^-, BCl_3, Cl^-
27. $H_2C=CH_2(g) + H_2(g) \longrightarrow C_2H_6(g)$; යන ප්‍රතික්‍රියාවේ ප්‍රතික්‍රියා එන්තැල්පිය -129 kJ mol^{-1} වේ. $C-H$ සහ $C-C$ යන බන්ධන එන්තැල්පීන් 413 kJ mol^{-1} සහ 346 kJ mol^{-1} වේ. $C=C$ බන්ධන එන්තැල්පිය වන්නේ, $H-H \quad 432 \text{ kJ mol}^{-1}$
 (1) 482 kJ mol^{-1} (2) 511 kJ mol^{-1} (3) 611 kJ mol^{-1}
 (4) 711 kJ mol^{-1} (5) 740 kJ mol^{-1}
28. පරිපූර්ණ වායු හැසිරීමෙන් වඩාත් ම අපගමනය වන්නේ මින් කුමන වායුවද?
 (1) $CH_4(g)$ (2) $He(g)$ (3) $Ne(g)$ (4) $N_2(g)$ (5) $C_2H_4(g)$
29. කිසියම් මූලද්‍රව්‍යයක රසායනික ගුණ පිළිබඳව නිගමනය සඳහා වඩාත් ම සැලකිල්ලට ලක්කළ යුතු ගුණය වන්නේ,
 (1) මූලද්‍රව්‍යයේ සමස්ථානික සංඛ්‍යාව (2) ඉලෙක්ට්‍රෝනකරන ශක්තිය
 (3) සහසංයුජ අරය (4) ඉලෙක්ට්‍රෝනික වින්‍යාසය
 (5) ප්‍රථම අයනීකරණ ශක්තිය
30. සෑම විටම ක්‍රමයෙන් වැඩිවන ලක්ෂණය වන්නේ පහත ඒවායින් කුමක්ද?
 (1) ඕනෑම මූලද්‍රව්‍යයක අනුයාත අයනීකරණ ශක්ති
 (2) ඕනෑම කාණ්ඩයක් ඔස්සේ මූලද්‍රව්‍යයක ඔක්සිකාරක ගුණය
 (3) S ගොනුවේ කාණ්ඩයක පහළට මූලද්‍රව්‍යයේ ද්‍රවාංක
 (4) 15 වන කාණ්ඩයේ පහළට හයිඩ්‍රජිනිවල භාෂ්මික ගුණය
 (5) 14 වන කාණ්ඩයේ පහළට හයිඩ්‍රජිනිවල ද්‍රවාංක
- අංක 31 සිට 40 තෙක් වූ ප්‍රශ්නයේ දක්වා ඇති (a), (b), (c) හා (d) යන ප්‍රතිචාර අතරින් එකක් හෝ වැඩි සංඛ්‍යාවක් හෝ නිවැරදිය. නිවැරදි ප්‍රතිචාරය / ප්‍රතිචාර කවරේදැයි තෝරාගන්න.
 (a) හා (b) පමණක් නිවැරදි නම් 1
 (b) හා (c) පමණක් නිවැරදි නම් 2
 (c) හා (d) පමණක් නිවැරදි නම් 3
 (a) හා (d) පමණක් නිවැරදි නම් 4
 වෙනත් ප්‍රතිචාර සංඛ්‍යාවක් හෝ සංයෝජනයක් හෝ නිවැරදි නම් ..... 5 මතද (x) කතිරයක් ලකුණු කරන්න.

උපදෙස් සම්පිණ්ඩනය				
1	2	3	4	5
(a) සහ (b) පමණක් නිවැරදිය	(b) සහ (c) පමණක් නිවැරදිය	(c) සහ (d) පමණක් නිවැරදිය	(a) සහ (d) පමණක් නිවැරදිය	ප්‍රතිචාර එකක් පමණක් හෝ වෙනත් ප්‍රතිචාර සංඛ්‍යාවක් හෝ නිවැරදිය.

31. පහත කුමන අවස්ථාවලදී එන්ට්‍රොපිය වැඩි වන්නේ යයි සැලකිය හැකිද?
- (a) $MgCO_3(s) \longrightarrow MgO(s) + CO_2(g)$
 (b) $2 SO_3(g) \longrightarrow 2 SO_2(g) + O_2(g)$
 (c) $2 NaCl(aq) + Pb(NO_3)_2(aq) \longrightarrow PbCl_2(s) + 2 NaNO_3(aq)$
 (d) $4 LiNO_3(s) \longrightarrow 2 Li_2O(s) + 4 NO_2(g) + O_2(g)$
32. පහත සඳහන් කුමන අණුවේ / අණුවල N පරමාණුව sp මුහුම්කරණ අවස්ථාවේ පවතීද?
- (a) CH_3NH_2 (b) N_2H_4
 (c) HCN (d) N_2O
33. අණුක වාලක වාදයේ උපකල්පන / උපකල්පනයක් නොවන්නේ,
- (a) වායුවක අණු විවිධ වේගවලින්, සරල රේඛීයව එකම දිශාවකට අඛණ්ඩ අහඹු චලිතයක යෙදෙමින් පවතී.
 (b) අණු අතර ආකර්ෂණ හෝ විකර්ෂණ බල නැත.
 (c) අණු එකිනෙක ගැටී පොලා පැතිමේදී පද්ධතියේ සමස්ථ වාලක ශක්තිය නියතව පවතී.
 (d) අණු අතර දුර සමග සැසඳීමේදී අණුවල පරිමාව සහ ස්කන්ධය නොසලකා හැරිය හැක.
34. පහත ප්‍රකාශ අතුරින් සත්‍ය ප්‍රකාශ / ප්‍රකාශය වන්නේ,
- (a) අවස්ථා ශ්‍රිතයක සිදුවන වෙනස්වීමේ ප්‍රමාණය එහි ආරම්භක හා අවසාන අවස්ථාව මෙන්ම වෙනස සිදුකරනු ලබන මාර්ගයෙන් ද ස්වායත්ත වේ.
 (b) එන්තැල්පිය විනිති ගුණයක් වන අතර අවස්ථා ශ්‍රිතයකි.
 (c) මවුලික එන්තැල්පිය විපර්යාසය සටනා ගුණයක් වන අතර අවස්ථා ශ්‍රිතයකි.
 (d) ඒකලිත පද්ධතියක මායිම හරහා ශක්තිය හෝ කාර්ය පමණක් හුවමාරු නොවේ.
35. උභයගුණික ඔක්සයිඩයක් අඩංගු නොවන සංයෝග කාණ්ඩය / කාණ්ඩ වන්නේ,
- (a) VO, MnO_2 , Fe_2O_3 (b) SO_3 , VO_2 , P_2O_5
 (c) VO, CrO_3 , MnO (d) FeO, SiO_2 , TiO_2
36. $\begin{matrix} a & & b & c & d \\ CH_3 - C = C - CH_3 \\ | & & | \\ H & & H \end{matrix}$ අණුව පිළිබඳව මින් කුමන වගන්තිය / වගන්ති සත්‍යවේද?
- (a) C පරමාණු සියල්ලම එකම තලයක පවතී.
 (b) C පරමාණු 03 ක් පමණක් සරල රේඛාවක පිහිටයි.
 (c) සියලුම C - H බන්ධන එකම දිග වේ.
 (d) සංයෝගය පාරත්‍රිමාණ සමාවයවිකතාව දක්වයි.
37. පහත දී ඇති සංයෝග සලකන්න.
- (A) FeS (B) $Na_2S_2O_3$ (C) HCl
 (D) $Al(OH)_3$ (E) Na_2CO_3
- සුදුසු තත්ත්ව යටතේදී ප්‍රතික්‍රියා වීමට සැලැස්වූ විට පහත කුමන යුගලය / යුගලයන් මගින් ගන්ධයක් නිකුත් කරයි ද?
- (a) (A) හා (C) (b) (B) හා (C)
 (c) (C) හා (D) (d) (C) හා (E)

38. $\text{CH}_4(\text{g})$ වැඩිපුර O_2 සමග ප්‍රතික්‍රියා කර $\text{CO}_2(\text{g})$ 0.2 mol ක් සාදන විට 178.4 kJ තාප ප්‍රමාණයක් මුදාහරී. මෙම පද්ධතිය සඳහා පහත සඳහන් කුමන වගන්තිය / වගන්ති සත්‍යවේද?
(C = 12, O = 16, H = 1)

- (a) $\text{CH}_4(\text{g})$ මවුලයක් සම්පූර්ණයෙන්ම ප්‍රතික්‍රියා වනවිට 892 kJ ක තාපයක් පිට කරයි.
- (b) $\text{CO}_2(\text{g})$ 22 g ක් සෑදීමට 446 kJ ක් අවශ්‍ය වේ.
- (c) එලයන්හි එන්තැල්පි අගයයන්ගේ එකතුව ප්‍රතික්‍රියාකවල එන්තැල්පි අගයයන්ගේ එකතුවට වඩා වැඩිවේ.
- (d) එලයන්හි එන්තැල්පි අගයයන්ගේ එකතුව ප්‍රතික්‍රියාකවල එන්තැල්පි අගයන්ගේ එකතුවට වඩා අඩුවේ.

39. පහත ගුණ අතුරින් විත්ති ගුණ / ගුණය වන්නේ,
(a) එන්තැල්පිය (b) මවුලික පරිමාව
(c) විශිෂ්ට තාප ධාරිතාව (d) ඝනත්වය

40. Na_2CO_3 10.6 mg ස්කන්ධයක් ද්‍රාවණ 100 cm^3 ක දියවී ඇති ද්‍රාවණය සම්බන්ධයෙන් සත්‍ය වන්නේ,

- (a) Na_2CO_3 සාන්ද්‍රණය 0.001 mol dm^{-3} වේ.
- (b) Na_2CO_3 සංයුතිය 1000 ppm වේ.
- (c) Na^+ සංයුතිය 46×10^3 ppm වේ.
- (d) Na^+ සංයුතිය 46 ppm වේ.

● අංක 41 සිට 250කෙක් එක් එක් ප්‍රශ්නය සඳහා ප්‍රකාශ දෙන බැගින් ඉදිරිපත් කර ඇත. එම ප්‍රකාශ සුගලයට හොඳින්ම ගැළපෙනුයේ පහත වගුවෙහි දැක්වෙන පරිදි (1), (2), (3), (4) සහ (5) යන ප්‍රතිචාරවලින් කවර ප්‍රතිචාරය දැයි තෝරා උත්තර පත්‍රයෙහි උචිත ලෙස ලකුණු කරන්න.

ප්‍රතිචාරය	පළමු වගන්තිය	දෙවැනි වගන්තිය
(1)	සත්‍යවේ.	සත්‍යවන අතර, පළමුවැනි ප්‍රකාශය නිවැරදිව පහදා දෙයි.
(2)	සත්‍යවේ.	සත්‍යවන නමුත්, පළමුවැනි ප්‍රකාශය නිවැරදිව පහදා නොදෙයි.
(3)	සත්‍යවේ.	අසත්‍යය.
(4)	අසත්‍යවේ.	සත්‍යවේ.
(5)	අසත්‍යවේ.	අසත්‍යය.

පළමු වගන්තිය	දෙවැනි වගන්තිය
41. SO_2 මගින් වර්ණවත් මල්පෙති විරංජනය කරයි.	මල්පෙතිවල අඩංගු වර්ණක ද්‍රව්‍ය SO_2 මගින් ඔක්සිකරණය කරයි.
42. එකම උෂ්ණත්වයේ පවතින වායු දෙකක මධ්‍යන්‍ය අණුක වේග සමාන විය හැකිය.	මධ්‍යන්‍ය අණුක වේගය මවුලික ස්කන්ධයෙහි වර්ගමූලයට ප්‍රතිලෝමව ද නිරපේක්ෂ උෂ්ණත්වයෙහි වර්ග මූලයට අනුලෝමව සමානුපාතික වේ.
43. සමාවයවිකවලට සෑම විටම සමාන භෞතික ගුණ පවතී.	සමාවයවිකවල එකම අණුක සූත්‍රය පවතී.
44. ඕනෑම සමතුලිත ප්‍රතික්‍රියාවක් සඳහා $\frac{\Delta H}{\Delta S} = T$ ලෙස ප්‍රකාශ කළ හැකිය.	සමතුලිතාවයේ පවතින ප්‍රතික්‍රියාවක ගිබ්ස් ශක්ති විපර්යාසය ශුන්‍ය වේ.
45. $\text{Pb}(\text{CH}_3\text{COO})_2$ ද්‍රාවණයක් හා AgNO_3 ද්‍රාවණයක් වෙන්කර හඳුනා ගැනීමට $\text{Na}_2\text{S}_2\text{O}_3$ ද්‍රාවණයක් භාවිතා කළ නොහැකිය.	PbS_2O_3 සහ $\text{Ag}_2\text{S}_2\text{O}_3$ යන දෙකම ස්ථායී සුදු අවස්ථාව වේ.

<p>46. Cr^{3+} හා Ni^{2+} ජලීය ද්‍රාවණ දෙකක් වෙන්කර හැඳිනීමට NH_4OH ද්‍රාවණයක් යොදාගත හැකිය.</p>	<p>$Cr(OH)_3$ උභයගුණි සංයෝගයකි.</p>
<p>47. $ClCH_2CH=CHCl$ යන සංයෝගය පාරත්‍රිමාණ සමාවයවිකතාවය පෙන්වයි.</p>	<p>$ClCH_2CH=CHCl$ සංයෝගයේ අසමමිතික කාබන් පරමාණුවක් පවතී.</p>
<p>48. NCl_3 ජල විච්ඡේදනය වී අම්ල දෙකක් සාදයි.</p>	<p>NCl_3 ජල විච්ඡේදනය ඔක්සිහරණ - ඔක්සිකරණ (Redox) ප්‍රතික්‍රියාවකි.</p>
<p>49. SF_6 මූලීය අණුවකි</p>	<p>අසමමිතික අණුවකට සෑම විටම ද්විධ්‍රැව ඝූර්ණයක් පවතී.</p>
<p>50. බොයිල් උෂ්ණත්වයේදී ඕනෑම වායුවක් පරිපූරණ වායුවක් ලෙස හැසිරේ.</p>	<p>බොයිල් උෂ්ණත්වයේදී තාත්වික වායුවක් සඳහා සමපීඩ්‍යතා සාධකය $Z = 1$ වේ.</p>

☆☆☆

ආවර්තිතා වගුව

	1																		2
1	H																		He
2	3	4																	
	Li	Be																	
3	11	12																	
	Na	Mg																	
4	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	
	K	Ca	Sc	Ti	V	Cr	Mn	Fe	Co	Ni	Cu	Zn	Ga	Ge	As	Se	Br	Kr	
5	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	
	Rb	Sr	Y	Zr	Nb	Mo	Tc	Ru	Rh	Pd	Ag	Cd	In	Sn	Sb	Te	I	Xe	
6	55	56	La-	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	
	Cs	Ba	Lu	Hf	Ta	W	Re	Os	Ir	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	Rn	
7	87	88	Ac-	104	105	106	107	108	109	110	111	112	113						
	Fr	Ra	Lr	Rf	Db	Sg	Bh	Hs	Mt	Uun	Uuu	Uub	Uut						

57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71
La	Ce	Pr	Nd	Pm	Sm	Eu	Gd	Tb	Dy	Ho	Er	Tm	Yb	Lu
89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100	101	102	103
Ac	Th	Pa	U	Np	Pu	Am	Cm	Bk	Cf	Es	Fm	Md	No	Lr

අවසාන වාර පරීක්ෂණය - 2018 ජූලි
අධ්‍යයන පොදු සහතික පත්‍ර (උසස් පෙළ) විභාගය, 2019 අගෝස්තු

රසායන විද්‍යාව II
Chemistry II

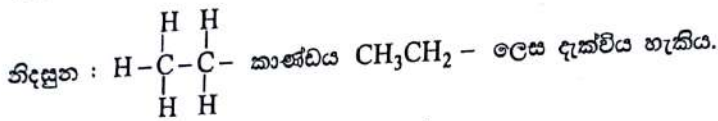
12 ශ්‍රේණිය

පැය තුනයි
Three hours

නම : .....

උපදෙස් :

- * ගණක යන්ත්‍ර භාවිතයට ඉඩ දෙනු නොලැබේ.
- * අංක 4 සහ 7 ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සැපයීමේදී ඇල්කයින් කාණ්ඩ සංක්ෂිප්ත ආකාරයකින් නිරූපණය කළ හැකිය.

□ A කොටස - ව්‍යුහගත රචනා (පිටු 2 - 8)

- * සියලුම ප්‍රශ්නවලට මෙම ප්‍රශ්න පත්‍රයේම පිළිතුරු සපයන්න.
- * ඔබේ පිළිතුරු එක් එක් ප්‍රශ්නයට ඉඩ සලසා ඇති තැන්වල ලිවිය යුතුය. මේ ඉඩ ප්‍රමාණය පිළිතුරු ලිවීමට ප්‍රමාණවත් බව ද දීර්ඝ පිළිතුරු බලාපොරොත්තු නොවන බව ද සලකන්න.

□ B කොටස සහ C කොටස - රචනා (පිටු 9 - 14)

- * එක් එක් කොටසින් ප්‍රශ්න දෙක බැගින් තෝරාගෙන ප්‍රශ්න හතරකට පිළිතුරු සපයන්න.
- * සම්පූර්ණ ප්‍රශ්න පත්‍රයට නියමිත කාලය අවසන් වූ පසු A, B සහ C කොටස්වලට පිළිතුරු, A කොටස මුලින් තිබෙන පරිදි අමුණා විභාග ශාලාධිපතිට භාර දෙන්න.
- * ප්‍රශ්න පත්‍රයෙහි B සහ C කොටස් පමණක් විභාග ශාලාවෙන් පිටතට ගෙන යා හැකිය.
  - * සාර්වත්‍ර වායු නියතය, $R = 8.314 \text{ JK}^{-1} \text{ mol}^{-1}$.
  - * ඇවගාඩරෝ නියතය, $N_A = 6.022 \times 10^{23} \text{ mol}^{-1}$

පරීක්ෂකගේ ප්‍රයෝජනය සඳහා පමණි.

(02) රසායන විද්‍යාව II		
කොටස	ප්‍රශ්න අංකය	ලැබූ ලකුණු
A.	1	
	2	
	3	
	4	
B	5	
	6	
	7	
C	8	
	9	
	10	
එකතුව		
ප්‍රතිශතය		

අවසාන ලකුණු

ඉලක්කමෙන්	
අකුරින්	

සංකේත අංක

උත්තර පත්‍ර පරීක්ෂක	
පරීක්ෂා කළේ:	1
	2
අධීක්ෂණය	

රසායන විද්‍යාව II

A කොටස - ව්‍යුහගත රචනා

01. (a) P ගොනුවේ මූලද්‍රව්‍යයක් වන X සාදන සුලභ ඔක්සයිඩය වායුවක් වන අතර එම වායුව ආම්ලික $KMnO_4$ ද්‍රාවණයක් තුළින් ඔක්සිද්‍රව්‍ය කළ විට ද්‍රාවණය විවරණ විය. එම වායුව ආම්ලික Na_3AsO_4 ද්‍රාවණයකට ඔක්සිද්‍රව්‍ය කළ විට නිරීක්ෂිත වෙනසක් සිදු නොවීය. X මූලද්‍රව්‍ය සාදන හයිඩ්‍රජිනීය ආම්ලික Na_3AsO_4 ද්‍රාවණයක් තුළින් ඔක්සිද්‍රව්‍ය කළ විට පළමුව අපහැදිලි ද්‍රාවණයක් ලැබී පසුව එම තද කහ පාට අවස්ථාවක් සෑදුණි.

(i) X මූලද්‍රව්‍ය වාතයේ දහනය කළ විට වැඩිපුරම සෑදෙන A වායුව කුමක්ද?
.....

(ii) X සහය සාන්ද්‍ර H_2SO_4 සමග ප්‍රතික්‍රියාවෙන් A වායුව සාදයි. මෙම ප්‍රතික්‍රියාව සඳහා තුලිත රසායනික සමීකරණය ලියන්න.
.....

(iii) X සහය උණු සාන්ද්‍ර $NaOH$ සමග ප්‍රතික්‍රියාව සඳහා තුලිත රසායනික සමීකරණය ලියන්න.
.....

(iv) ඉහත (iii) හි ලැබුණ ඵලයට තනතු HCl එකතු කළ විට ලැබෙන නිරීක්ෂණ දෙකක් ලියන්න.
.....

(v) ඉහත (iv) ට අදාළ තුලිත රසායනික ප්‍රතික්‍රියා ලියන්න.
.....

(vi) X හි හයිඩ්‍රජිනීය ආම්ලික Na_3AsO_4 ද්‍රාවණයක් තුළින් ඔක්සිද්‍රව්‍ය කළ විට සිදුවන ප්‍රතික්‍රියා සඳහා තුලිත අයනික සමීකරණය ලියන්න.
.....

(b) ශීෂ්‍යයෙක් යම් ඇනායනයක් සහිත ද්‍රාවණයක් පරීක්ෂණ නලයකට ගෙන, විද්‍යාගාරය තුළ තිබූ දින කිහිපයකට කලින් පිළියෙල කරන ලද $FeSO_4$ ද්‍රාවණයක සමාන පරිමාවක් පරීක්ෂණ නලයට දමා ඩික්කිය දිගේ සාන්ද්‍ර H_2SO_4 බිංදු බැගින් එකතු කරන ලදී. ද්‍රාවණයේ පරීක්ෂා කරන ඇනායනය පැවතියද ඔහු බලාපොරොත්තු වූ නිරීක්ෂණය නොලැබුණි.

(i) ශීෂ්‍යයා උත්සාහ කර ඇත්තේ කුමන ඇනායනයක් ද්‍රාවණයේ ඇති බව තහවුරු කිරීමටද?
.....

(ii) ඔහු බලාපොරොත්තු වූ නිරීක්ෂණය කුමක්ද?
.....

(iii) එම නිරීක්ෂණය නොලැබියාමට හේතුව කුමක්ද?

.....
.....

(c) (i) නයිට්‍රජන් පෙන්වන සියලුම ඔක්සිකරණ අවස්ථා සඳහන් කොට එක් එක් අවස්ථාව සඳහා උදාහරණය බැගින් දෙන්න.

.....
.....

(ii) ක්ලෝරීන් සාදන ඔක්සයිඩ තුනක් සඳහන් කරන්න. (උපරිම ඔක්සිකරණ අංකය ඇතුළත්ව)

.....
.....

(iii) ක්ලෝරීන් සාදන ඔක්සෝ අම්ල හතරක රසායනික සූත්‍ර ලියා ඒවා ආම්ලික ප්‍රභලතාව ආරෝහතය වන පිළිවෙලට සකස් කරන්න.

.....
.....

(iv) ක්ලෝරීන් NaOH සමග සිදුකරන සියලු ප්‍රතික්‍රියා සඳහා තුලිත රසායනික සමීකරණ ලියන්න.

.....
.....

(v) Ca, Mg, Na, Be යන මූලද්‍රව්‍ය අතරින් දෙකක සහ ක්ලෝරයිඩ් ඔබට සපයා ඇත. මෙම මූලද්‍රව්‍ය දෙක වෙන වෙනම හඳුනා ගැනීම සඳහා පහත්සිළු පරීක්ෂාව කරන ලදී.

(a) එම මූලද්‍රව්‍ය දෙක මොනවාද?

.....
.....

(b) දැල්ලේ පරීක්ෂාව සිදුකිරීමේදී සහ ලවණය සාන්ද්‍ර HCl වල දිය කිරීම සිදුකරන ලදී. ඊට හේතුව කුමක්ද?

.....
.....

.....
.....

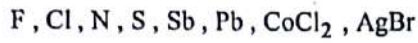
.....
.....

(c) එම මූලද්‍රව්‍ය වලට අදාල දැල්ලේ වර්ණ සඳහන් කරන්න.

.....
.....

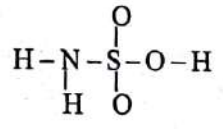
.....
.....

02. (a) පහත සඳහන් මූලද්‍රව්‍ය / සංයෝග සලකන්න. ඒවා ඇසුරින් පමණක් අසා ඇති ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සපයන්න.

- (i) තලීය ත්‍රිකෝණාකාර හැඩයක් ඇති ඔක්සයිඩයක් සාදන මූලද්‍රව්‍යය .....
- (ii) භාෂමික හයිඩ්‍රයිඩයක් සාදන මූලද්‍රව්‍යය .....
- (iii) සාන්ද්‍ර NaOH සමග ප්‍රතික්‍රියා නොවන මූලද්‍රව්‍යය .....
- (iv) ජලය සමග සුදු අවක්ෂේපයක් ඇති කරන ක්ලෝරයිඩයක් සාදන මූලද්‍රව්‍යය .....
- (v) වැඩිපුර NH₃ තල ද්‍රාව්‍ය වන රෝසපාට සංයෝගය .....
- (vi) ජලය සමග ප්‍රතික්‍රියා වී ආම්ලික සහ භාෂමික සංයෝග 2 ක් එකවර ලබාදෙන ක්ලෝරයිඩයක් සාදන මූලද්‍රව්‍යය .....
- (vii) ජලයේ අද්‍රාව්‍ය ක්ලෝරයිඩයක් සාදන මූලද්‍රව්‍ය/මූලද්‍රව්‍යය .....
- (viii) කෝණික හැඩයෙන් යුත් ආම්ලික හයිඩ්‍රයිඩයක් සහ ආම්ලික ඔක්සයිඩයක් සාදන මූලද්‍රව්‍යය .....
- (ix) T හැඩැති අණුවක් සෑදීමට දායක වියහැකි මූලද්‍රව්‍යය .....
- (x) වර්ණවත් මල්පෙතිවල වර්ණය නැති කළහැකි මූලද්‍රව්‍යය .....

(b) NH₂SO₃H අණුක සූත්‍රය සහිත amino sulphonic අම්ලයේ සැකිල්ල පහත පරිදි වේ.

- (i) amino sulphonic අණුව සඳහා වඩාත් ම පිළිගත හැකි ලුවීස් ව්‍යුහය අඳින්න.

- (ii) මෙම අණුව සඳහා තිබිය හැකි සම්ප්‍රසුක්ත ව්‍යුහ 4 ක් අඳින්න.

(iii) ඉහත (i) අණුව සලකා පහත දැක්වෙන වගුව සම්පූර්ණ කරන්න.

	ඉලෙක්ට්‍රෝන යුගල ජ්‍යාමිතිය	හැඩය	මුහුම්කරණය
① N පරමාණුව වටා			
② S පරමාණුව වටා			
③ H ව බැඳුණ O පරමාණුව වටා			

(c) පහත වගුවෙහි ඇති එක් එක් ද්‍රව්‍යයෙහි අඩංගු ප්‍රාථමික අන්තර්ක්‍රියා සහ ද්විතීයික අන්තර්ක්‍රියා මොනවාදැයි ලියන්න.

ද්‍රව්‍යය	ප්‍රාථමික අන්තර්ක්‍රියාව	ද්විතීයික අන්තර්ක්‍රියාව
(i) Br ₂ (ℓ)		
(ii) CH ₄ (g)		
(iii) CaO(s)		
(iv) NH ₃ (ℓ)		
(v) Ar(g)		

03. (a) (i) වායු පිළිබඳ වාලක අණුක වාදයේ උපකල්පන 02 ක් සඳහන් කරන්න.

.....

.....

(ii) වායුන් සඳහා අණුක වාලක සමීකරණය ලියා එහි සියලුම පද හඳුන්වන්න.

.....

.....

.....

.....

.....

රසායන විද්‍යාව II

(iii) A හා B වායුන් දෙකක් අඩංගු වායු මිශ්‍රණයේ ඝනත්වය P පීඩනය යටතේදී d වේ. A හා B වායුන්ගේ මධ්‍යන්‍ය වර්ග ප්‍රවේග පිළිවෙලින් $\overline{C_A^2}$ හා $\overline{C_B^2}$ වේ. මෙම වායු මිශ්‍රණය සඳහා

$$d = \frac{3P(\overline{C_A^2} + \overline{C_B^2})}{C_A^2 \cdot C_B^2}$$

බව පෙන්වන්න.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(iv) වායුගෝල 1 ක් (1.0×10^5 Pa) පීඩනය යටතේ පවතින N_2 වායුවේ ඝනත්වය 1.2×10^{-3} g cm⁻³ වේ. N_2 වායුවේ වර්ග මධ්‍යන්‍ය මූල ප්‍රවේගය ගණනය කරන්න.

.....

.....

.....

.....

(v) ඉහත N_2 වායුව පවතින උෂ්ණත්වයට සමාන උෂ්ණත්වයේ ඇති O_2 වායුව සඳහා වර්ග මධ්‍යන්‍ය මූල ප්‍රවේගය ගණනය කරන්න.

.....

.....

.....

.....

(b) (i) ඩෝල්ටන්ගේ ආංශික පීඩන නියමය සඳහන් කරන්න.

.....

.....

.....

(ii) සාමාන්‍ය මෝටර් කාරයක වයරයක් තුළ පරිමාව 1.0 dm³ වේ. හුළං බැස ඇති අවස්ථාවේ වයරය තුළ පීඩනය වායුගෝල පීඩනයට සමාන වන අතර එහි පරිමාව අනුව 80% N_2 හා 20% O_2 පවතී. වයරය තුළ උෂ්ණත්වය 27°C නම් (1.0 atm = 1.0×10^5 Pa) වයරය තුළ අඩංගු මුළු වායු මවුල ප්‍රමාණය ගණනය කරන්න.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(iii) වයරය තුළ පීඩනය වායුගෝල 2.5 දක්වා වැඩි කිරීම සඳහා වයරය තුළට පොම්ප කළයුතු වායුගෝල 1.0 පීඩනය හා 27°C හි පවතින N₂ වායුවේ පරිමාව කොපමණද? N₂ වායුව පොම්ප කළවිට වයරයේ පරිමාව 10% වැඩි වන අතර අවසාන උෂ්ණත්වය 37°C ට වැඩිවේ.

.....

.....

.....

(iv) ඉහත (iii) සඳහන් ආකාරයට N₂ පිරවූ පසු වයරය තුළ N₂ හි මවුල භාගය ගණනය කරන්න.

.....

.....

.....

04. (a) (i) A, B, C, D හා E යනු සෝඩියම් සංයෝග වේ. මේවායේ ජලීය ද්‍රාවණ සඳහා කරන ලද පරීක්ෂණ කිහිපයක ප්‍රතිඵල පහත දැක්වේ.

ද්‍රාවණ ප්‍රතිකාරක	A	B	C	D	E
Pb(NO ₃) ₂	කළු අවක්ෂේපයකි.	සුදු අවක්ෂේපයකි. රත් කළවිට දියවී, සිසිල් වනවිට ස්ඵටික වෙන්වේ.	සුදු අවක්ෂේපයකි. රත් කළවිට කළු පැහැ විය.	සුදු අවක්ෂේපයකි. රත් කළවිට සුදු පාට ඝනයකි.	තද කහපාට අවක්ෂේපයකි. රත් කළවිට දියවී සිසිල් වනවිට ස්ඵටික සෑදේ.
තනුක අම්ලයක්	දුර්ගන්ධයක් සහිත වායුවක් පිටවේ.	පැහැදිලි වෙනසක් නැත.	ද්‍රාවණය ලා කහ පැහැති වේ.	කවුක ගඳක් ඇති වායුවක් පිටවේ.	පැහැදිලි වෙනසක් නැත.

I. A, B, C, D සහ E සංයෝග සඳහා රසායනික සූත්‍ර ලියන්න.

A = ... D = ...

B = ... E = ...

C = ...

II. A, C සහ D හිදී සිදුවන රසායනික විපර්යාස සඳහා තුලිත සමීකරණ ලියන්න.

.....

.....

.....

(ii) Cu₂O ආම්ලික මාධ්‍යයේදී NO₃⁻ අයන සමග ප්‍රතික්‍රියා කර Cu²⁺, NO හා ජලය ලබාදේ.

I. ඔක්සිකාරක අර්ධ ප්‍රතික්‍රියාව ලියන්න.

.....

II. ඔක්සිහාරක අර්ධ ප්‍රතික්‍රියාව ලියන්න.

.....

III. තුලිත රසායනික සමීකරණය ලියන්න.

(b) P භෞතුවට අයත් Z නම් මූලද්‍රව්‍යය ZO සහ ZO₂ යන ඔක්සයිඩ දෙකක් සාදයි. ZO වායුගෝලීය O₂ සමග පහසුවෙන් ප්‍රතික්‍රියා නොකරයි. Z, හුමාලය සමග ප්‍රතික්‍රියාවෙන් ZO නිපදවා ගත හැකිය.

(i) Z හඳුනාගන්න.

(ii) Z හි ස්ථායී ක්ලෝරයිඩයේ සූත්‍රය ලියන්න.

(iii) Z හි බහුරූපී ආකාර සඳහන් කරන්න. ඒවායේ කාර්මික ප්‍රයෝජන එක බැගින් සඳහන් කරන්න.

(c) P, Q, R යනු කෙටි ආවර්තයක පිහිටි අනුයාත මූලද්‍රව්‍ය තුනක් වේ. මෙම මූලද්‍රව්‍යවල ද්‍රවාංකය ආරෝහනය වන පිළිවෙල වනුයේ R < P < Q වේ. P, Q සහ R මූලද්‍රව්‍යවල පළමුවන හා තෙවන අයනීකරණ ශක්ති පහත වගුවේ දැක්වේ.

මූලද්‍රව්‍යය	P	Q	R
පළමුවන අයනීකරණ ශක්තිය / kJ mol ⁻¹	1040	1008	1201
තෙවන අයනීකරණ ශක්තිය / kJ mol ⁻¹	2504	2990	3474

(i) P, Q, R මූලද්‍රව්‍ය හඳුනාගන්න.

P - .....

Q - .....

R - .....

(ii) P හා Q මූලද්‍රව්‍යවල පළමු අයනීකරණ ශක්ති විචලනයට හේතු දක්වන්න.

(iii) Q මූලද්‍රව්‍යය, ජලීය NaOH සමග දක්වන ප්‍රතික්‍රියාව සඳහා තුලිත අර්ධ ප්‍රතික්‍රියා ලියා දක්වමින් තුලිත රසායනික සමීකරණය ලබාගන්න.

අවසාන වාර පරීක්ෂණය - 2018 ස්‍රී
අධ්‍යයන පොදු සහතික පත්‍ර (උසස් පෙළ) විභාගය, 2019 අගෝස්තු

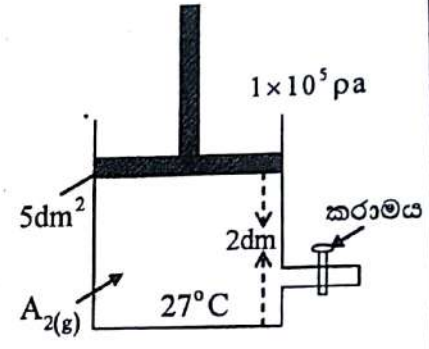
රසායන විද්‍යාව II 12 ශ්‍රේණිය
Chemistry II

B කොටස - රචනා

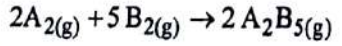
ප්‍රශ්න හතරකට පමණක් පිළිතුරු සපයන්න.

5. (a) (i) I. බොයිල් නියමය සඳහන් කරන්න.
II. පරිපූර්ණ වායු සමීකරණය භාවිත කර මෙම නියමය ව්‍යුත්පන්න කරන්න.
- (ii) වැන්ඩාටල් සමීකරණය ලියා එහි පද හඳුන්වන්න.
- (iii) I. වායුවක මධ්‍යන්‍ය වර්ග ප්‍රවේගය සඳහා ප්‍රකාශනයක් M (මවුලික ස්කන්ධය), R (සර්වත්‍ර වායු නියතය), T (කිරපේක්ෂ උෂ්ණත්වය) යන පද ඇසුරින් ගොඩ නගන්න.
II. A₂ සහ B₂ යනු පරිපූර්ණ වායු දෙකකි. A₂ හි මවුලික ස්කන්ධය B₂ හි මවුලික ස්කන්ධයට වඩා විශාල වේ. මෙම වායුන් සඳහා මැක්ස්වෙල් - බෝල්ස්ටොන් ව්‍යාප්ති වක්‍ර T₁ සහ T₂ (T₂ > T₁) උෂ්ණත්ව දෙකකදී එකම අක්ෂ පද්ධතිය යොදා ගනිමින් ඇඳ දක්වන්න. වක්‍ර A₂ (T₁), B₂ (T₁), A₂ (T₂) සහ B₂ (T₂) ලෙස අංකනය කරන්න.

(b) සිලින්ඩරාකාර දෘඪ බඳුනක හරස්කඩ වර්ගඵලය 5 dm² වන අතර එහි පතුලට ආසන්න වන පරිදි වූ පරිමාව නොගැනිය හැකි තරම් වූ කරාමයක් සහ සවල පිස්ටනයක් පියන ලෙස පවතී. මෙම බඳුනට A₂ වායුව ඇතුළු කළ පසු පතුලේ සිට පිස්ටනයට දුර 2 dm ක් වන අතර වායුවේ උෂ්ණත්වය 27°C සහ බාහිර පීඩනය 1 × 10⁵ Pa වේ. පරිමාව 15 dm³ වූ කවක් දෘඪ බඳුනක් B₂ නම් වායුවෙන් සමන්විත වන අතර එහි උෂ්ණත්වය 27°C ද පීඩනය 4 × 10⁵ Pa ද වේ. මෙම වායු බඳුන සිලින්ඩරාකාර වායු බඳුනට කරාමය හරහා සම්බන්ධ කරන ලදී.

- (i) A₂ හා B₂ වායු ප්‍රතික්‍රියා නොකරන්නේ යැයි උපකල්පනය කර, මිශ්‍රණය තුළ A₂ සහ B₂ වායු මවුල ප්‍රමාණ අතර අනුපාතය ලබාගන්න.
(ii) පද්ධතියේ සමස්ත පීඩනය කොපමණ ද?
(iii) වායු දෙකෙහි ආංශික පීඩන ගණනය කරන්න.
(iv) 127°C දී A₂ සහ B₂ වායු පහත දැක්වෙන පරිදි ප්‍රතික්‍රියා වේ.

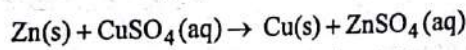
සිලින්ඩරාකාර බඳුනේ පිස්ටනය (iii) හි දැක්වෙන පිහිටීමේ ම නිශ්චලව පවතින පරිදි බාහිර බල යොදා පද්ධතිය 127°C දක්වා රත් කරන ලදී.

- I. වායු මිශ්‍රණය තුළ පවතින එක් එක් වායුවේ මවුල ප්‍රමාණ සොයන්න.
II. පද්ධතියේ අවසාන පීඩනය ගණනය කරන්න.
III. එක් එක් වායුවේ ආංශික පීඩන ගණනය කරන්න.

(c) සියුම්ව කුඩු කරන ලද CaCO₃, NaHCO₃ මිශ්‍රණයක සාම්පලයක් තදින් රත් කළ විට ස්කන්ධ හානිය 8.4 g ක් විය. මෙම කාප විශේෂනයේදී පිටව ගිය ජලයේ ස්කන්ධය 1.8 g කි. මෙම සාම්පලය තුළ වූ CaCO₃ සහ NaHCO₃ ස්කන්ධයන් ගණනය කරන්න. (සා.ප.ස්. Na - 23, H - 1, C - 12, O - 16, Ca - 40)

6. (a) (i) පහත එන්තැල්පි අර්ථ දක්වන්න.
- (1) ප්‍රතික්‍රියාවක සම්මත එන්තැල්පිය
  - (2) සම්මත ද්‍රාවණ එන්තැල්පිය
- (ii) එන්තැල්පි විපර්යාසයන් කිහිපයක අගයන් පහත දී ඇත.
AgCl(s) වල සම්මත උත්පාදන එන්තැල්පිය	$\Delta H_f^\circ = -127 \text{ kJ mol}^{-1}$
Ag(s) වල සම්මත පරමාණුකරණ එන්තැල්පිය	$\Delta H_{\text{atm}}^\circ = +278 \text{ kJ mol}^{-1}$
Ag(g) වල සම්මත පළමු අයනීකරණ එන්තැල්පිය	$\Delta H_{J_1}^\circ = +731 \text{ kJ mol}^{-1}$
$\text{Cl}_2(\text{g})$ වල සම්මත කුකරණ එන්තැල්පිය	$\Delta H_{\text{atm}}^\circ = +122 \text{ kJ mol}^{-1}$
Cl(g) වල සම්මත පළමු ඉලෙක්ට්‍රෝන බන්ධුතාව	$\Delta H_{\text{EA}_1}^\circ = -349 \text{ kJ mol}^{-1}$
$\text{Ag}^+(\text{g})$ වල සම්මත ජලීකරණ එන්තැල්පිය	$\Delta H_{\text{hyd}}^\circ = -473 \text{ kJ mol}^{-1}$
$\text{Cl}^-(\text{g})$ වල සම්මත ජලීකරණ එන්තැල්පිය	$\Delta H_{\text{hyd}}^\circ = -378 \text{ kJ mol}^{-1}$
- (1) ඉහත එන්තැල්පි විපර්යාසයන් යොදා ගනිමින් AgCl(s) හි සම්මත දැලිය එන්තැල්පිය (ΔH_L°) බෝන් - හේබර් වක්‍රයක් මගින් ගණනය කරන්න.
  - (2) AgCl(s) හි සම්මත ද්‍රාවණ එන්තැල්පිය ගණනය කරන්න.

(b) Zn(s) ලෝහය, $\text{CuSO}_4(\text{aq})$ ද්‍රාවණය සමග සිදුවන ප්‍රතික්‍රියාව පහත දැක්වේ.

මෙම ප්‍රතික්‍රියාවේ එන්තැල්පි විපර්යාසය පරීක්ෂණාත්මකව සෙවීම සඳහා පහත පරීක්ෂණය සිදුකරන ලදී.

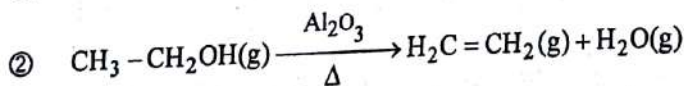
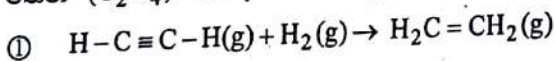
0.25 mol dm^{-3} $\text{CuSO}_4(\text{aq})$ ද්‍රාවණයකින් 200.0 cm^3 තාප පරිවාරක බඳුනකට දමා එයට වැඩිපුර Zn(s) කුඩු එකතු කරන ලදී. එහිදී $\text{CuSO}_4(\text{aq})$ ද්‍රාවණයේ උෂ්ණත්වය 24°C සිට 36°C දක්වා ඉහළ නැගුණි.

ජලයේ ඝනත්වය 1 g cm^{-3}

ජලයේ විශිෂ්ට තාප ධාරිතාව $4.2 \text{ JK}^{-1}\text{g}^{-1}$

- (1) මෙම ප්‍රතික්‍රියාවේදී නිපදවූ තාප ශක්තිය ගණනය කරන්න.
- (2) මෙම ප්‍රතික්‍රියාවේ එන්තැල්පි විපර්යාසය ගණනය කරන්න.

(c) එතීන් (C_2H_4) නිපදවීමට යොදාගත හැකි ප්‍රතික්‍රියාවන් දෙකක් පහත දැක්වේ.

I. ඉහත ① හා ② ප්‍රතික්‍රියාවන්වල සම්මත ප්‍රතික්‍රියා එන්තැල්පි ගණනය කරන්න.

බන්ධනය	ස.බ.වි. එන්තැල්පිය kJ mol^{-1}
C-H	413
C=C	598
C-C	346
C≡C	837
C-O	358
O-H	464
H-H	436

II. 25°C දී ඔහා ඔ ප්‍රතික්‍රියාවන් දෙකෙහි ΔG^0 අගය ගණනය කරන්න.

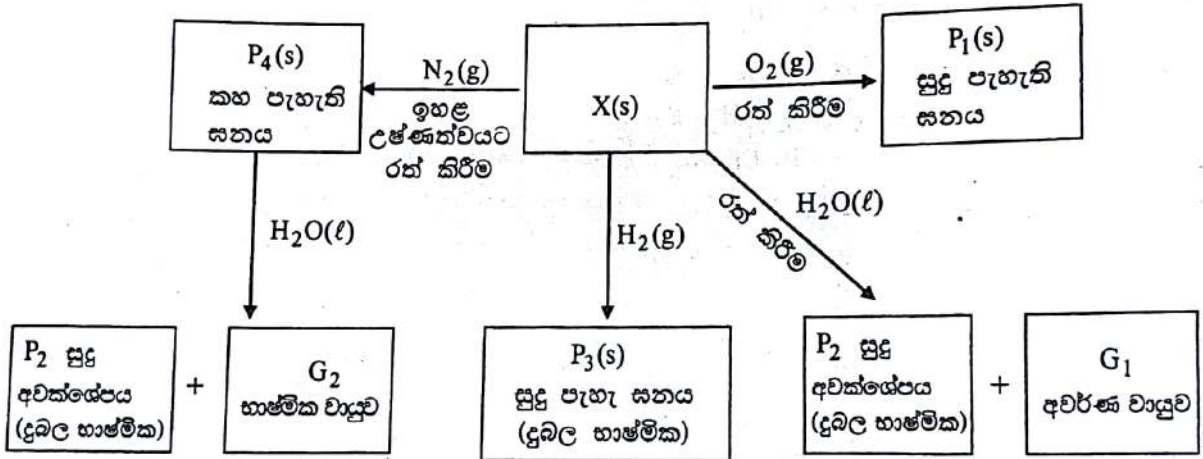
සංයෝගය	සම්මත එන්ට්‍රොපිය $J\ mol^{-1}\ K^{-1}$
H - C = C - H(g)	+228
CH ₃ CH ₂ - OH(g)	+283
H ₂ O(g)	+188
H ₂ (g)	+131
CH ₂ = CH ₂ (g)	+220

III. ඉහත ඔහා ඔ ප්‍රතික්‍රියාවලින් වඩාත් පහසුවෙන් සිදුවනුයේ කුමන ප්‍රතික්‍රියාවදැයි හේතු සහිතව දක්වන්න.

7. (a) (i) පහත සඳහන් සංයෝගවල රසායනික සූත්‍රය ලියන්න.

සංයෝගය	රසායනික සූත්‍රය
(1) Sodium perchlorate	
(2) Chromium(III) selenate(VI)	
(3) Ammonium oxalate	
(4) hydrosulfuric acid	

(ii) X යනු s ගොනුවේ මූලද්‍රව්‍යයකි. X හි ජලීය නයිට්‍රේටයේ සූත්‍රය $X(NO_3)_2$ වේ. X ලෝහය සිසිල් ජලය සමඟ ප්‍රතික්‍රියා නොකරන අතර පහන් සිඵ පරීක්ෂාවේදී වර්ණයක් ලබා නොදේ. X හි ජලීය නයිට්‍රේටයට තනුක NH_4OH ද්‍රාවණය එක් කළ විට ජෙලටිනීය සුදු අවක්ශේපයක් ලබාදේ.

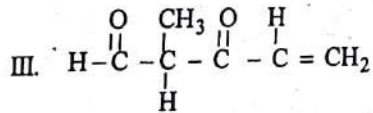
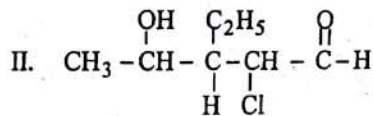
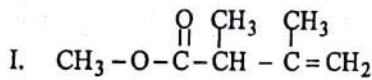
(i) X හඳුනාගන්න.
 (ii) P₁, P₂, P₃, P₄ යන සංයෝග සහ G₁, G₂ යන වායුන්ගේ රසායනික සූත්‍රය ලියන්න.

- (b) (1) පහත සඳහන් ප්‍රතික්‍රියා තුලිත කරන්න.
- (i) $KNO_3 + Cr_2(SO_4)_3 + Na_2CO_3 \rightarrow Na_2CrO_4 + Na_2SO_4 + KNO_2 + CO_2$
  - (ii) $NaCl + KMnO_4 + \text{සාන්ද්‍ර } H_2SO_4 \rightarrow Na_2SO_4 + K_2SO_4 + MnSO_4 + H_2O + Cl_2$
- (2) පහත ප්‍රතික්‍රියා සම්පූර්ණ කර තුලිත කරන්න.
- (i) සාන්ද්‍ර $HNO_3(aq) + H_2S(g) \xrightarrow{\Delta}$
  - (ii) $C(s) + \text{සාන්ද්‍ර } H_2SO_4(aq) \xrightarrow{\Delta}$
  - (iii) $Cl_2(g) + \text{උණු සාන්ද්‍ර } NaOH(aq) \xrightarrow{\Delta}$
  - (iv) $S(s) + NaOH(aq) \xrightarrow{\Delta}$
  - (v) $Mg(s) + \text{සාන්ද්‍ර } H_2SO_4(aq) \rightarrow$

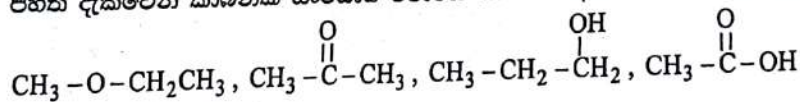
- (c) ප්‍රාමාණික $H^+/KMnO_4$ ද්‍රාවණයක් භාවිතා කර දෙන ලද $FeSO_4$ ද්‍රාවණයක සාන්ද්‍රණය නිර්ණය කළ හැකිය. මේ සඳහා අවම සැදූ (එවෙලේ සාදන ලද) ඇමෝනියම් ෆෙරස් සල්ෆේට් ද්‍රාවණ 50 cm³ ගෙන අනුමාපනය කරන ලදී. වැයවූ පරිමාව 10 cm³ විය.
- ඉහත ප්‍රතික්‍රියාව සඳහා ඔ'කරණ/ඔ'හරණ අර්ධ ප්‍රතික්‍රියා ලියා තුලිත සමීකරණය ගොඩ නගන්න.
  - $FeSO_4$ ද්‍රාවණයේ සාන්ද්‍රණය ගණනය කරන්න.
  - විද්‍යාගාරයේදී මෙම $FeSO_4$ ද්‍රාවණය මැනීම සඳහා ඔබ භාවිතා කරන උපකරණය නම් කර එය යොදා ගැනීමට හේතු වූ විශේෂ කරුණක් සඳහන් කරන්න.
  - මෙහිදී $FeSO_4$ ද්‍රාවණයට අනුමාපනයට පෙර H_3PO_4 අම්ලය එකතු කරන්නේ ඇයිදැයි විස්තර කරන්න.
  - මෙම අනුමාපනයේ අන්ත ලක්ෂ්‍යය නිර්ණය කරන්නේ කෙසේ ද? දර්ශකයක් භාවිතා කිරීම කළයුතු ද?/නැද්ද යන්න පැහැදිලි කරන්න.

8. (a) (i) එක්තරා හයිඩ්‍රොකාබනයක කාබන් 85.71% ක් අඩංගුව ඇත. එම හයිඩ්‍රොකාබනයේ සාපේක්ෂ අණුක ස්කන්ධය 70.13 නම් එහි අණුක සූත්‍රය සොයන්න. (H = 1, C = 12)
- ඉහත සංයෝගය සඳහා පැවතිය හැකි ව්‍යුහ සමාවයවික 5 ක් ලියන්න.
  - එම එක් ව්‍යුහ සමාවයවිකයක් තෝරාගෙන එය HBr සමග දක්වන ප්‍රතික්‍රියාව ලියන්න.
  - ඉහත (iii) හි ප්‍රතික්‍රියාවට අදාළ යාන්ත්‍රණය ලියන්න.
  - එම ප්‍රතික්‍රියාවේ වර්ගය නම් කරන්න.

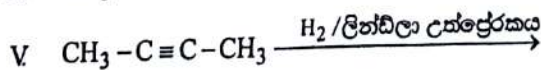
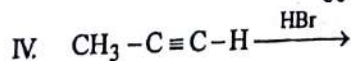
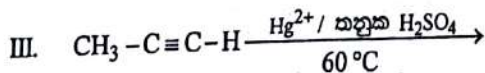
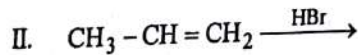
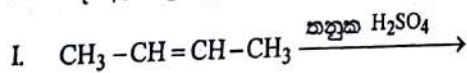
- (b) (i) පහත දී ඇති සංයෝගවල IUPAC නාම ලියන්න.

- (ii) පහත දැක්වෙන කාබනික සංයෝග ඒවායේ තාපාංක ආරෝහණය වන පිළිවෙලට සකස් කරන්න.

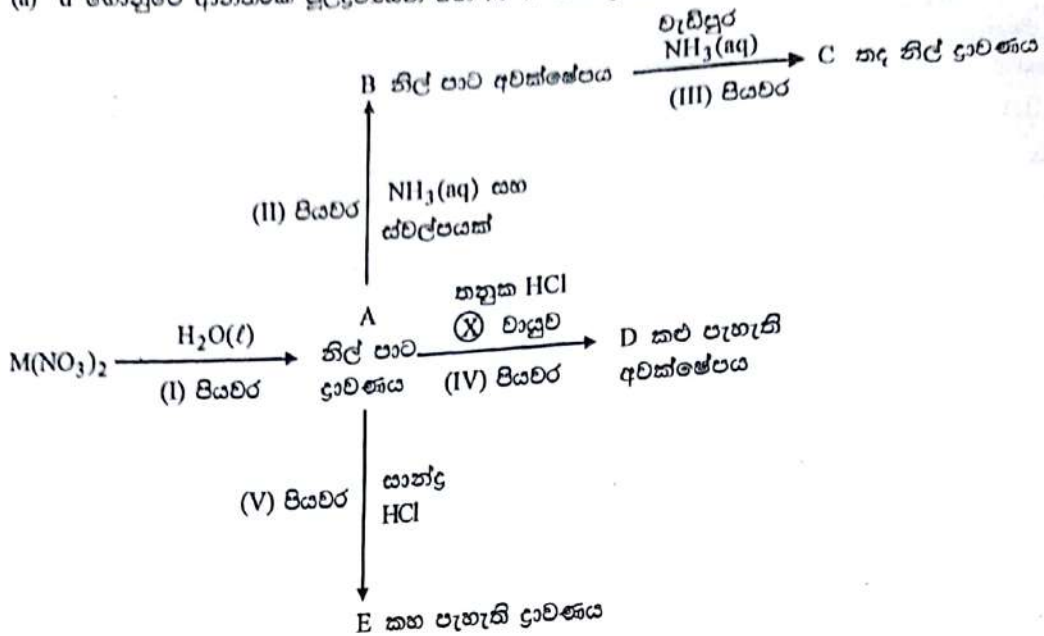
- (c) (i) පහත දී ඇති ප්‍රතික්‍රියාවල දී ලැබෙන ප්‍රධාන ඵල ලියන්න.

- (ii) $CH_3 - CH = CH_2$ සහ $CH_3 - C \equiv C - H$ එකිනෙක වෙන් කර හඳුනාගැනීම සඳහා රසායනික ක්‍රමයක් ඉදිරිපත් කරන්න.

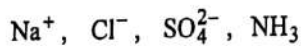

9. (a) d ගොනුවේ ආන්තරික මූලද්‍රව්‍යයන් වන M හි නයිට්‍රේටය සඳහා වන පහත ප්‍රතික්‍රියා දාමය සලකන්න.

- (i) M ලෝහය, X වායුව සහ A සිට E දක්වා සංයෝග හඳුනාගන්න.
- (ii) M හි භූමි අවස්ථාවේ ඉලෙක්ට්‍රෝනික වින්‍යාසය ලියන්න.
- (iii) (i), (ii), (iv), (v) පියවරවලදී සිදුවන ප්‍රතික්‍රියා සඳහා තුලිත රසායනික සමීකරණ ලියන්න.
- (iv) (C) සංගත සංකීර්ණය සඳහා IUPAC නාමය ලියන්න.
- (v) M හි ප්‍රයෝජන දෙකක් ලියන්න.

(b) Y^{2+} අයනයෙහි ජලීය ද්‍රාවණය කොළ පැහැති සංකීර්ණයක් සාදයි. එය භාෂ්මික මාධ්‍යයේ H_2S වායුව සමඟ කළු අවක්ෂේපයක් ලබාදේ. P, Q, R, S යනු Y ආන්තරික ලෝහයෙහි +2 ඔක්සිකරණ අවස්ථාවේම පවතින සංගත සංකීර්ණ 4 කි. ඒවායේ අෂ්ඨකලීය ජ්‍යාමිතියක් පවතී. පහත සඳහන් බන්ධ බාණ්ඩ සහ අයනවලින් P, Q, R, S සමන්විත වේ.

- P යනු උදාසීන සංයෝගයකි.
- Q ජලීය $BaCl_2$ සමඟ සුදු අවක්ෂේපයක් ලබාදෙන අතර එම අවක්ෂේපය තනුක අම්ලයක දිය නොවේ.
- R ජලීය $AgNO_3$ සමඟ තනුක NH_3 වල දියවන සුදු අවක්ෂේපයක් ලබා දේ.
- S මවුල එකක් ජලීය මාධ්‍යයේදී අයන මවුල 3 ක් ලබාදෙන අතර $AgNO_3$ සමඟ අවක්ෂේප නොවේ.

- (i) Y ලෝහය හඳුනාගන්න.
- (ii) එමගින් Y හි සංගත සංකීර්ණ වන P, Q, R හා S හි ව්‍යුහ සූත්‍ර ලියන්න.
- (iii) R හි සාන්ද්‍රණය 0.04 mol dm^{-3} වන ද්‍රාවණ 50 cm^3 ක් සමඟ වැඩිපුර $AgNO_3$ ප්‍රතික්‍රියාවෙන් ලැබෙන $AgCl$ ස්කන්ධය කවරේ ද?
- (iv) බන්ධන විද්‍යා දැවෙන පරිදි Q හි සංකීර්ණ අයනයෙහි ව්‍යුහය අඳින්න.
- (v) S හි IUPAC නාමය ලියන්න.

(සා. ප. ස් : $Ag = 108, Cl = 35.5, N = 14, O = 16$)

- (c) හේතු පැහැදිලි කරන්න.
 (i) Sc සහ Zn ආන්තරික ලෝහ නොවේ.
 (ii) ද්‍රවාංක සහ භාජාංක සැලකීමේදී Mn හා Zn හි කැපී පෙනෙන අඩු බවක් ඇත.

10. (a) A හා B ජලයේ ද්‍රාව්‍ය, ස්ථායී සංයෝග දෙකකි. Y යනු A හා B හි සහ මිශ්‍රණයකි.

I. මෙම මිශ්‍රණය සම්බන්ධයෙන් පහත පරීක්ෂා සිදුකරන ලදී.

පරීක්ෂාව	නිරීක්ෂණය
(a) Y හි කුඩා කොටසකට ජලය එකතු කර හොඳින් සොලවන ලදී.	කහ පැහැති අවක්ෂේපයක් (P_1) සෑදුණි.
(b) P_1 පෙරා වෙන්කර පෙරනයට (1 ද්‍රාවණය) වැඩිපුර ජලය NaOH එකතු කර රත් කරන ලදී.	වායුවක් පිටවීය. (Q_1)
(c) (b) පරීක්ෂණයේදී වායු පිටවීම නතර වූ පසු එයට Al කුඩු එකතු කර නැවත රත් කරන ලදී.	Q_1 වායුව නැවත පිටවීය.

II. P_1 සහ Q_1 සඳහා පහත පරීක්ෂා සිදුකරන ලදී.

	පරීක්ෂාව	නිරීක්ෂණය
P_1	(a) P_1 වෙන්කර, එය වැඩිපුර තනුක HCl අඩංගු ද්‍රාවණයකට එකතු කිරීම. (b) P_2 සඳහා පහත පරීක්ෂා කරන ලදී. • ජලය එකතු කර නටවන ලදී. • ද්‍රාවණය කාමර උෂ්ණත්වයට සිසිල් වීමට ඉඩ හරිනු ලැබේ.	තැඹිලි පැහැති ද්‍රාවණයක් (2 ද්‍රාවණය) සහ සුදු පැහැති අවක්ෂේපයක් (P_2) ලැබුණි. • අවක්ෂේපය දියවී අවර්ණ ද්‍රාවණයක් ලැබුණි. • ඉදිකටු හැඩයට ස්ඵටික වෙන්වීය.
Q_1	(a) Q_1 වායුව ලිට්මස් පත්‍ර මගින් පරීක්ෂා කරන ලදී. (b) නෙස්ලර් ප්‍රතිකාරකයෙන් පොහොන ලද පෙරහන් කඩදාසියක් අල්වන ලදී.	රතු ලිට්මස් නිල් පැහැ විය. පෙරහන් කඩදාසිය දුඹුරු පැහැයට හැරුණි.

(i) හේතු දක්වමින් Y ද්‍රාවණයේ ඇති A සහ B සංයෝග දෙක හඳුනාගන්න. (අවශ්‍ය තැන්හිදී තුලිත සමීකරණ ලියන්න.)

- (ii) (a) P_1 සහ P_2 අවක්ෂේපයන් හි
 (b) 1 ද්‍රාවණය සහ 2 ද්‍රාවණයන් හි ඇති රසායනික විශේෂයන් හඳුන්වන්න.

(b) සහ KNO_3 සහ $Ca(NO_3)_2$ මිශ්‍රණයකින් 1.653 g ක් ගෙන එය නියත ස්කන්ධයක් ලැබෙන තෙක් රත් කරන ලදී. ලැබෙන ශේෂය ජලයට එකතු කර ද්‍රාවණ 500 cm³ ක් පිළියෙල කරගනී. මේ ද්‍රාවණයෙන් 25 cm³ ට ආම්ලික මාධ්‍යයේ ඇති 0.02 mol dm⁻³ $KMnO_4$ ද්‍රාවණයකින් 25 cm³ ක් (වැඩිපුර) එක් කරයි. විනාඩි 15 ට පසුව මෙම ද්‍රාවණය 60 °C ට පමණ උණුසුම් කර 0.05 mol dm⁻³ ඔක්සලික් අම්ල ද්‍රාවණයක් සමග අනුමාපනය කිරීමේදී 20 cm³ ක් වැය විය.

(K = 39 ; Ca = 40 ; N = 14 ; O = 16)

- (i) ඉහත පරීක්ෂණයේදී සිදුවන සියලු ප්‍රතික්‍රියා සඳහා තුලිත සමීකරණ ලියන්න.
 (ii) සාම්පලයේ වූ KNO_3 සහ $Ca(NO_3)_2$ වල ස්කන්ධ සොයන්න.
 (iii) සාම්පලය රත් කිරීමේදී පිටවන NO_2 සහ O_2 හි මවුල අනුපාතය ගණනය කරන්න.